

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

5. De siccis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Ὁ δὲ φάσι πολλοὺς τὸν ὁ σὺ σκέπαι ἐκ: ο-
διπέμπωμ,
Ακροφάνες σὺλλάγισε πολυσχιδές, & ὁ-
ιδμον πὸρ.

Sed ingenioso Poetae danda est venia, qui in suo ludit arti ficio.

De siccis.

CAPVT V.

Oratores siccis qui:

Sunt vero, qui dum istas ineptias religiosius fugiunt, in contrarium vitium Siccitatis deflectunt, & in quamdam styli maciem incidunt, quae generosae vbertatis sibi totam corrumpit orationem.

Illi igitur toti sunt ossi, nihil adipalis generis, nihil medullarum habent, sed sensus vterecundos, mediocres, attritos; nihil vquam ingenij colore fundunt audacius, & si quid exiliat statim opprimunt: Nullos latiores atrectant locos, nihil ex mansuetiorum Musarum condimentis delibant, nihil in eis ex antiquis historijs accersitum, nihil ex similitum varia opulentia vsurpatum, nihil ex multiplici scientiarum instrumento affluit. Versantur in sanis quidem rationibus, sed ijs admodum tritis, & communibus.

Præterea tota oratio est considerata, exilis, meticulosa, exanguis, sine colore, sine succo, sine ornatu, vix inuenias stimulum, vix illecebram, vix vllam animæ fibulam, ex quo vagus & languens auditor ad huiusmodi orationes nauseat. Talia plerumque occurrunt in hominibus scriptorum, aliquot Ecclesiasticorum posterioris notæ, vt si oratio tota his Druthmari verbis continuaretur.

Loquente Domino turbis salutem animarum, venit quidam Princeps Iudæorum, qui quia sapiens erat in lege, & Archisynagogus, id est Princeps Synagogæ vocabatur, quia in eorum congregationibus propter suam peritiam magister erat: & quia nobilis erat, etiam nomen indicatur ab alijs Euangelistis, dicentibus cui nomen erat Iairus, hæc (inquam) oratio quæ in rerum misurarum explicatione pedetentim insitit sine sensuum splendore, sine nota recondita, sine delectu verborum, adhibita deinde modica aliqua parenesi, aut

vitiorum infestatione, & omnia ferme stylo narratio percurrit, sobria quidem est, neque enim iuueniles habet errores audacia, sed tota sicca est, & exanguis, quam attentio raro conlequitur.

Verum dices. Neque istas orationis quas commemorasti diuitias, inesse primi generis grauibus voluisti, quos tamen nemo non in magnis oratoribus numerat. Fateor equidem tales esse vt adscititia consulto fugiant ornamenta, sed habet vim quandam mentis ineluctabilem, quæ ferit animos ex abdito, & violentum quasi tyrannidis lenocinium in alieno figit pectore.

Itaque miramur, nos si quando huiusmodi oratores audiimus vehementer affici, cum tamen ea quæ ipsi dixerunt memoria relegimus, non multas inuenimus Patrum sententias, non subtiles locorum interpretationes, non ex libris incredibilium historiarum, non torum, & Myrothecia Rhetorum, sed tamen tenemur admiratione oppressi, & quid tantum miremur nescimus, sed hoc magnæ admirationis instar est quod nescimus, & certe oportet virtutem esse quandam tanto maiorem, quanto occultior est.

Talem fuisse Demosthenis eloquentiam notauimus in superioribus libris ex Longino, multis quidem partibus superabatur ab Hyperide, ornamentis quibusdam, & quasi condimentis eloquentiæ: sed grauitate, & indomito robore orationis, & ipsum, & omnes absorbebat. Inde plautus, inde hominum admiratio, neque enim cætera animalia quantumuis pulchra, & velocia, & callida tantum admirantur, quantum vnus Leonis maiestatem: sic ista grauitas, etiam leuioribus ornamentis destituta, nuda, & simplex nos vehementius afficit quam cætera.

Hoc autem imperiosum, vt ita dicam, philtrum siccis non habent, sed vt veterum illorum, & maxime rudium artificum statum horrorem quandam incultum, & quasi corpus ossium præferunt orationis, cui nisi neruos, & succum, & sanguinem, & colorem addiderint, nunquam ad vllam dicendi virtutem efflorescent.

**